

23. 12. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nové (vyšší) nezabavitelné částky (nezabavitelné minimum) při exekučních srážkách ze mzdy pro rok 2016

Od 1. 1. 2016 dojde ke zvýšení (základní) nezabavitelné částky, jakož i hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy (tzv. výpočtové základny), uplatňovaných při exekučních srážkách ze mzdy a obdobných příjmů, což v praxi, pokud povinným dlužníkům nebude zvýšena mzda, povede k poněkud nižším srážkám ze mzdy a určitému prodloužení doby splácení dluhů oprávněným věřitelům.

Plátce mzdy (zaměstnavatel) uplatní nově vypočtené nezabavitelné částky poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují. Nové nezabavitelné částky ovlivňují (až) mzdu za měsíc leden 2016, zúčtovanou a vyplácenou v únoru 2016, zatímco mzda za měsíc prosinec 2015 vyplácená v lednu 2016 bude (ještě) zúčtována podle dosavadních nezabavitelných částek.[1]

Nezabavitelnou částku na povinného dlužníka stanovíme jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce, tedy částky 3410 Kč, která se nemění,[2] a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, která je (bude) pro rok 2016 nově vládou ČR stanovena na 5858 Kč [3] (dosud šlo o částku 5767 Kč), čili jako 2/3 z částky 9268 (dosud šlo o 2/3 z 9177 Kč). Nezabavitelná částka na povinného činí 6178,67 Kč. (Dosud činila nezabavitelná částka na povinného 6118 Kč.)

Nezabavitelnou částku na vyživovanou osobu stanovíme obdobně, a to jako 1/4 z nezabavitelné částky na povinného 6178,67 Kč, činí tedy 1544,67 Kč. (Dosud činila nezabavitelná částka na vyživovanou osobu 1529,50 Kč.)

Nezabavitelnou (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby.[4]

Jednoduché příklady uplatnění nezabavitelných částek:

1) Proti zaměstnanci žijícímu s manželkou a jedním dítětem, který má čistý příjem 10 000 Kč, byl nařízen výkon rozhodnutí (exekuce) pro dlužné výživné, a to ve prospěch druhého dítěte z předchozího manželství. Nezabavitelná částka, která nemůže být postižena, činí 6178,67 Kč na osobu povinného. Na dítě a manželku se započte dvakrát nezabavitelná částka 1544,67 Kč (na oprávněné dítě se nic započítávat nebude). Povinnému tedy nesmějí být sraženy 9268,01 Kč čili po zaokrouhlení 9269 Kč.

2) Pokud by se (v příkladu 1) uvedený zaměstnanec dosahující tam uvedené výše příjmu vedle manželky staral o 3 děti ve vlastní péči, srážky ze mzdy nelze provést, protože součet nezabavitelných částek, tedy (základní) nezabavitelná částka (po zaokrouhlení výsledku) 12 358 Kč (6178,67 Kč + 4 x 1544,67 Kč) přesáhne skutečný čistý výdělek (10 000 Kč).

Částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení (tedy po odečtení nezabavitelných částek), stanovíme obdobně jako součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních

nákladů na bydlení pro jednu osobu, tedy jako součet částky 3410 Kč a částky 5858 Kč, činí tedy 9268 Kč. (Dosud činila tato částka 9177 Kč.)

Po třetinách

- Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážena z příjmů ze závislé činnosti, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění.
- Z čisté mzdy zaměstnance (povinného) se odečte (základní) nezabavitelná částka.
- Pokud zbylá čistá mzda (tzv. výpočtová základna) je rovna nebo nižší 9268 Kč, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi (a vyjádřenou v celých korunách). Maximální výše jedné třetiny z 9268 Kč je 3089 Kč. *(Případný zbytek 1 nebo 2 Kč (odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi) náleží povinnému.)*
- Částka přesahující hranici 9268 Kč se srazí bez omezení.
- 1. třetina (zbytku čisté mzdy) je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina).
- 2. třetina slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplátí se povinnému.
- 3. třetina se vždy vyplátí povinnému.
- Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1.
- Částka přesahující hranici 9268 Kč, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující 9268 Kč je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je tedy součet vypočtené (3.) třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky *(a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi)*.

Příklady srážek:

Vůči svobodnému zaměstnanci bez vyživovacích povinností, jehož čistá mzda činí 18 520 Kč měsíčně, je vedena exekuce srážkami ze mzdy pro nepřednostní pohledávku (nesplacenou půjčku) ve výši 100 000 Kč. Nezabavitelná (základní) částka na povinného činí 6178,67 Kč zaokrouhleno na 6179 Kč. Po odečtení této nezabavitelné částky od čisté mzdy činí zbytek čisté mzdy 12 341 Kč. Hranice plně zabavitelného zbytku čisté mzdy je 9268 Kč, z čehož jedna třetina činí 3089 Kč a ještě zbude 1 Kč. Pro uspokojení nepřednostní pohledávky se použije jedna třetina (zbytku čisté mzdy) 3089 Kč a celý zbytek čisté mzdy nad 9268 Kč (čili 12 341 - 9268) tedy 3073 Kč. Měsíční srážka ze mzdy tak činí 6162 Kč (3089 Kč + 3073 Kč). Zaměstnanci zůstane (základní) nezabavitelná částka 6179 Kč, dvě třetiny (zbytku čisté mzdy), t.j. 2 x 3089 Kč čili 6178 Kč, a zbytek 1 Kč, takže celkem bude zaměstnanci vyplaceno 12 358 Kč.

Čistá mzda zaměstnance, který má manželku a dvě děti, činí 20 520 Kč. Provádí se srážka ze mzdy pro pohledávku jak přednostní (např. náhrada způsobené škody na zdraví ve výši 40 000 Kč), tak nepřednostní (kupř. nesplacená půjčka ve výši 100 000 Kč). Nezabavitelná (základní) částka na povinného je 6178,67 Kč, na vyživované osoby 3 x 1544,67 Kč, tedy 4634,01 Kč, celkem tak 10 812,68 Kč čili po zaokrouhlení 10 813 Kč, které se vyplátí zaměstnanci. Ze mzdy pak zbudou 9707 Kč (20 520 - 10 813). Z toho 439 Kč (9707 - 9268) lze srazit bez omezení; přiřadí se ke druhé třetině. Částka 9268 Kč se rozdělí na třikrát 3089 Kč a zbude 1 Kč. Z první třetiny (3089 Kč) bude uspokojována nepřednostní pohledávka, ze druhé třetiny (3089 Kč) a 439 Kč bude uspokojována přednostní pohledávka a třetí třetinu (3089 Kč) dostane povinný zaměstnanec. Zaměstnanci tak z

čistého výdělku 20 520 Kč zůstane 13 903 Kč (nezabavitelná částka 10 813 Kč + třetí třetina 3089 Kč + zbytek 1 Kč; 6617 Kč (439 Kč + 2 x 3089 Kč) bude sraženo ve prospěch oprávněných věřitelů.

Adolf Maulwurf

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. [110/2006](#) Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění zákona č. [261/2007](#) Sb., může vláda částky životního minima zvýšit nařízením v pravidelném termínu od 1. ledna, a to podle skutečného růstu nákladů na výživu a na ostatní základní osobní potřeby vyjádřeného růstem příslušného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem ve stanoveném rozhodném období za podmínky, že příslušný index spotřebitelských cen vzroste od počátku rozhodného období alespoň o 5 %. Z dikce uvedeného ustanovení tedy plyne, že i při splnění valorizační podmínky je věcí úvahy vlády, zda k valorizaci těchto částek přistoupí či nikoliv. K dotazu autora článku sdělilo Ministerstvo práce a sociálních věcí svým dopisem ze dne 27. 11. 2015, že zvýšení částek životního minima se od 1. 1. 2016 nepředpokládá.

[3] Ust. § 2 písm. a) návrhu Nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2016 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení (Knihovna připravované legislativy Vlády ČR).

[4] Nezaokrouhlují se jednotlivé složky (nezabavitelné částky), ale až jejich součet u jednotlivého zaměstnance, tedy (až celková základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru. Průběžné - případně v průběhu výpočtu resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné - zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)